

Rajonu padomes - pirms lielajām pārmaiņām

Pavasari notika kārtējās vietējo pašvaldību vēlēšanas. Atbilstoši likumam ievēlētie pašvaldību vadītāji no sava vidus ievēlēja arī Preiļu rajona padomes priekšsēdētāju. Aizvadītais laiks bijis dažādiem notikumiem un problēmām bagāts. Par pavelkto un neizdarīto «Novadniekam» stāsta rajona padomes priekšsēdētājs un Līvānu novada domes vadītājs ANDRIS VAIVODS.

Labu rezultātu nevar sasniegt pāris mēnešos

— Vadīt divas pašvaldības nav vienkārši, patiesību sakot, katrā no tām – gan Līvānu novadā, gan rajona padomē – darāmā ir ļoti daudz. Bet īstenībā svarīgākais ir paspēt un par padarīto ir liels gandarījums. Pēc vietējo pašvaldību vēlēšanām, kad kļuva par Līvānu novada domes priekšsēdētāju, es nedomāju, ka man nāksies vadīt arī rajona padomi. Esmu pateicīgs par cilvēku uzticēšanos.

Veiksmīgi savienot pienākumus abās pašvaldībās man palīdz tas, ka Līvānu novada domē izveidota profesionāla komanda: Pašlaik 15 domes darbinieki mācās magistratūrā, iegūst otru augstāko izglītību. Otra lieta – man ir interese darboties, es nebaudos no izaicinājuma. Tas mani pilnveido.

Savu darbu rajona padomē nesāku ar krasām pārmaiņām vai reformām, kuru rezultātā ciestu darbinieki. Esmu pārliecinājies, ka darbība jāmaina pakāpeniski, rajona padomē būtu vajadzīgs vismaz pusotrs gads, lai lietas sakārtotu un izveidotu komandu, kas spēj radoši strādāt un dot labus rezultātus. Atzīstu, ka rajona padomē man strādāt ir grūtāk.

Pakāpeniski padomē tiek mainīta administratīvā darbība. Ir pastiprināta kontrole par padarī-

domes, es nespēju pārskatīt visas rajona iestādes vienlaikus, tāpēc vairāk uzticos padomes darbiniekiem. Jāatzīst, ka mani patīkami pārsteidza darbinieku profesionalitāte un viņu spēja pārorientēties un strādāt ar ļoti lielu atdevi. Šī laika posmā esam izveidojuši vairākas darba grupas ļoti smagu problēmu risināšanai un iestāžu darba kontrolei.

Ir ar ko lepoties

— Šī gadā pavasaris un vasara lauku ļaudīm sagādāja daudz pārbaudījumu. Šajā sakarā jāmin plūdi. Divus mēnešus rajonā bija izsludināta ārkārtas situācija. Uzskatu, ka rajona padome reaģēja ātri un pareizi, jo finansējums, ko rajons saņēma valsts otrās kategorijas ceļu sakārtošanai pēc plūdiem, un finansējums pašvaldībām, lai palīdzētu ģimenēm, kuru saimniecības bija cietušas no knišļu uzbrukumiem, ir liela nauda.

Par līdzekļiem, kas tika atvēlēti infrastruktūras sakārtošanai, veikti darbi uz daudziem pašvaldību ceļiem, no jauna būvētas caurtekas, tilti, veidoti uzbērumi. Esmu drošs, ka šajās vietās nekādi plūdi vairs neradīs bojājumus un apdraudējumu. Kopā ar Lauku atbalsta dienestu esam panākuši, ka pieņemts lēmums par Ošas upes padziļināšanu. Pašlaik notiek konkurss un jau pavasarī upe tiks

— no poldera līdz ietekai Dubnā.

Pateicoties rajona padomes iniciatīvai, šogad rajonam piesaistīti arī citi papildus līdzekļi: mērķdotācija 200 tūkstošu latu apmērā Rudzātu speciālās internātpamatskolas rekonstrukcijai, kā arī mērķdotācija Preiļu slimnīcas operāciju bloka un reanimācijas palātas tehniskās kapacitātes uzlabošanai 24 450 latu apmērā.

Aglonā Eiropas nauda neienāca

— Plašsaziņas līdzekļu uzmanības lokā šovasar bija nonākusi Aglonas svētvietā. Uzskatu, ka jebkuru jautājumu var atrisināt, taču situācija izveidojās tā, ka Aglona nesaņēma aptuveni vienu miljonu latu Eiropas līdzekļu, kas vajadzīgi bazilikas un klostera rekonstrukcijai. Jāatzīst, ka nebija sapratnes starp bazilikas vadību un pašvaldību. Bija jāparaksta tikai dokumenti, bet bazilikas vadība to neizdarīja, tāpēc finansējums gāja secen. Ceru, laiks visus noliks savā vietā un bazilikas vadība sapratis, ka problēmu risināšanā jāstrādā kopā ar pašvaldību.

Ne visas pašvaldības bijušas vienlīdzīgas

— Šajā laikā esmu secinājis, ka līdz šim rajona padomē ne visas pašvaldības ir bijušas vienlīdzīgā situācijā. Viens no piemēriem ir rajona padomes ceļu (ielu) fonda līdzekļu izmantošana. Grūti izprast, kādā veidā un pēc kādiem principiem līdzšinējos gadus tikusi dalīta fonda nauda. Preiļu un Līvānu novadi no kopējā fonda izstājušies, bet pārējām pašvaldībām jānokārto savstarpējās saistības desmitiem tūkstošu latu apmērā. Lai rastu kādu risinājumu, tika izveidota un vairākus mēnešus strādāja speciāli izveidota

ba grupa, tika savākts liels informācijas apjoms, kas liecina, ka no 1997. līdz 2005. gadam ceļu fonda līdzekļu izmantošanā bijušas nelikumības.

Oktobrī rajona padomes sēdē tika pieņemts lēmums, ka lieta jānodod Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB). To skata arī Valsts kontroles speciālisti un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (RAPLM). Rajona padomē saņemta vēstule par to, ka KNAB pašlaik ievāc plašāku informāciju no RAPLM. Paredzu, ka šī jautājumu risinājums sāpīgi skars daļu pašvaldību amatpersonu.

Pagaidu variants ieildzis

— Jau gandrīz 10 gadi pagājuši kopš brīža, kad Latvijā vairs netiek vēlētas rajonu padomes. Sākotnēji tas tika dēvēts par īslaicīgu pārejas periodu, bet dzīve kārtējo reizi pierādīja, ka pagaidu varianti ir visnoturīgākie. Diemžēl jāsa-ka, ka šajā laikā gan rajonu padomju darbība ir bijusi neefektīva, arī līdzekļu sadalījums starp pašvaldībām nav bijis īsti taisnīgs.

Pie tā vainojama mūsu politiku neizlēmība. Reģionālā reforma pirms pieciem gadiem – tas būtu bijis īstajā laikā. Valsts iestāžu izvietojums jaunizveidotajos novados un reģionos tad būtu daudz saprotamāks un iedzīvotājiem pieņemamāks. Šobrīd ir vērojama politiku vēlme pabeigt administratīvi teritoriālo reformu un izveidot reģionus, kā saka, labāk vēlāk nekā nekad.

Novadu un reģionu izveide faktiski ir divas dažādas lietas, lai gan savstarpēji ļoti saistītas, kas noteikti būtu jāņem vērā. Diemžēl pašreizējā reģionālajā likumā tas nav ticis ņemts vērā, tāpēc zūd administratīvi teritoriālās reforma sākotnējais mērķis.

rina Latvijas lielo pilsētu asociāciju un citas pašvaldības.

Pēc manām domām, ir jāizmaina divas lietas – finanses un funkcijas, ko veiks lielās pilsētas, izveidotie novadi un reģioni. Šīs divas lietas nedrīkst nošķirt, attālināt no iedzīvotājiem, samazināt pakalpojumu pieejamību un iespējas. Respektīvi, iedzīvotājiem valsts vai pašvaldību pakalpojumi jānodrošina esošajā līmenī.

Likumā ir teikts, ka reģionālās pašvaldības tiks izveidotas, apvienojot plānošanas reģionu un rajonu padomju funkcijas un finanses. Tātad, rajonu padomju finanses ir jānodala atbilstoši funkcijām: sadarbības koordinēšana starp valsts iestādēm un pašvaldībām; sociālās palīdzības un veselības aprūpes pieejamība; reģionu attīstības plānošana un šo plānu īstenošana, struktūrfondu piesaiste; civilā aizsardzība lielajām pilsētām un novadiem; pasažieru pārvadājumi.

Uzskatu, ka novadiem jāturpina šābrīža ar likumu noteiktās funkcijas un atsevišķas lietas jāpārņem no rajona, piemēram, izglītības pārvalžu funkcijas. Novadu pašvaldības nodrošinātu pamata un vidējās izglītības iestāžu darbību un interešu izglītības iestāžu darbu savos novados (lielākie novadi spētu aptvert arī apkārtnes, mazākos un ģeogrāfiski piesaistītos novados, sniedzot šos pakalpojumus).

Tāpat novadiem jāpārņem rajonu padomju pakļautībā esošās interešu un profesionālās izglītības iestādes – mūzikas skolas, mākslas skolas, vakara (maiņu) vidusskolas, sporta skolas, bērnu un jauniešu centrus, tehniskās ievirzes centrus, muzejus, bibliotēkas u.c. Pretējā gadījumā es neredzu novadu veidošanas un administratīvās reformas būtību.

Sagatavoja I. Kirillova